

Suzana

P o s u d e k
rigorózní práce Mgr. Edity Votočkové

„Protižidovské zákonodárství v Protektorátu Čechy a Morava 1939-1942 a jeho
poválečný vývoj do roku 1949“
celkem 165 stran

Téma rasové perzekuce židovského obyvatelstva v českých zemích i v jiných oblastech Evropy, které byly dočasně obsazeny vojenskou expanzí nacistického Německa, se opakuje, resp. vrací v uměleckém zpracování i v odborné historické a právněhistorické literatuře celou druhou polovinu minulého století i v současnosti.

Posuzovaná práce vychází ze souhrnu právních předpisů vydávaných a uplatňovaných v Německu od nástupu fašistické vlády do jejího konce v roce 1945. Rozeznává jejich čtyři časové úseky (str. 25-39), přičemž za mezníky považuje pro I. fázi nástup fašistů k moci a polovinu září 1935 – přípravné, počáteční období charakterizované vytlačováním židovského obyvatelstva z veřejného života, omezování materiálně i profesně. II. úsek vymezuje vydání známých Norimberských zákonů a jejich prováděcích nařízení až do listopadu 1938, počátek následujícího, téměř ročního časového úseku autorka počítá od Křišťálové noci (9. – 10. XI. 1938) do 1. září 1939, tedy do začátku II. světové války. Válečné období do poloviny února 1945 pak vymezuje čtvrtý úsek jako pokračující a ukončené vyhlazování Židů v Německu a dalších státech. V této části práce vyjmenovává autorka řadu německoříšských předpisů, avšak jen v málo z nich čtenář nachází jejich přesné označení (úplnou citaci).

Kapitola Protižidovská normotvorba v Protektorátu a její srovnání s německým vzorem, na stránkách 40-67, částečně dokládá odkazy na archivní materiály, hlavně však na českou literaturu a právní předpisy. Má ukázat společenské i hospodářské potlačování Židů nařizované podobně jako v Německu. Uvádí např. zajímavé opakované definice pojmu „Žid“.

Práci charakterizuje mj. výrazné osobní zaujetí autorky pro vybrané téma, proto do ní zařadila i kompilační přehled průběhu a obsahu známé Konference ve Wannsee (str. 68-81) a na něj navazující výstižné vylíčení postupu masové likvidace Židů (Hilbergovo Schéma, grafické znázornění a organizační postup).

Za přínosné v práci vedle popisu a výkladu právní úpravy útlaku a fyzické likvidace Židů v českých zemích pokládám hlavně kapitulu VIII. nazvanou Židovské zákonodárství po roce 1945 (str. 94-127). Zde autorka po úvodní pasáži o složité mezinárodní situaci aplikuje otázku právního postavení církví a

náboženských společenství v ČSR na židovskou náboženskou obec a zkoumá platnost či neplatnost majetkoprávních jednání z doby nesvobody podle příslušného zákona z roku 1946.

Závěry svého zkoumání ilustruje líčením skutečných soudně projednávaných případů.

Celý spis s obligátními náležitostmi uzavírá celkem 13 textových a mapových příloh. Autorka jím prokazuje schopnosti k samostatné tvůrčí činnosti, ovládá odpovídající metody a postupy. Šíře obsahu, který úspěšně zvládla, dokládá, že má hlubší znalosti zpracovávané tematiky.

Doporučuji obhajobu.

Otázky 1) Definice pojmu „Žid“ v německých a protektorátních předpisech

2) Využití archivních dokumentů týkajících se postojů stavovských komor vůči Židům v Protektorátu.

V Praze dne 26. května 2010

Doc.JUDr.Ladislav SOUKUP, CSc.
oponent